keelati neile sõeariista kandmist ja pingutati nende wabadust, kunni nemad oma ustatawat meelt uueste ja selgest üles näitanud olekssiwad Waenu aeal langesiwad sagedast maarahwa terwed erakonnad uskmata wõeraste poole, pidiwad wägiwaldselt rahule sunnitud saama, ja nende peale pandi siis sedasama wabaduse pingutamist, esiteks niisamati aeguti.

Et aga waenude käikus pea üks, pea teine erakond ehk koguni terwe maakond paganetega ja wõerastega ühes Ristirahwa wasta wõitles, Sakslased aga ikka oma usule ja kirikule truuwiks jäiwad siis harjusiwad nemad aega mööda, ennast Ristiusu ja „Püha-neitsi kaasa-wara" ainsaks kaitsejaks pidama. Kaitsejad ei wõi aga ilma wõimuseta kaitseda ja sedawiisi pidi ka siin Sakstastele wõimus sigima, mis Ristirahwa wõimusega esiteks üht ja sedasama tähendas. Saksamaa Keiser ja Paapst, kes ennast sel aeal kõige mailma walitsejaks pidasiwad, wõtsiwad nendest wõitlemisest osa, kinnitasiwad Saksa Rittrete walitsust, ja Eestimaa sai koguni Daani Kuninga käest ostetud.

Liiwimaa sai selle aegse, nenda nimetatud „Feudal-korra" peale seatud, mis järel Keiser ülem walitseja oli, ükssikuid waldasi aga Rittrete omaks andis, kes siis nende üle walitsesiwad. Iga wald oli üks erariik, walla omanik, pärast mõisnik nimetatud, oli erariigi walitseja ja walla rahwas oliwad erariigi kodanikud. Nenda oli ka meie kodumaal selle elupõlwe hakatus, mida maarahwa pärispõlweks, käredamatest meestest orjapõlweks nimetakse. Wahe Liiwimaa ja mõne teise maa wahel oli aga see, et mõisnikud ehk Feudal-herrad Sakslased, wallarahwas ehk erariikide kodanikud aga Eestlased, Liiwlased ja Lätlased oliwad.

Walju waenude aeal, mis alaliselt läbi Liiwimaa möllasiwad, langesiwad waldade kodanikud sagedast raskema tenistuse alla, nagu ülcüldse keskaeal alamatele wäga wähe õigust ja wabadust üle jäi. Et aga Feudal-herrad Eestlasi koguni mitte omaks „orjaks", waid paljalt oma waldade alamaks pidasiwad ja nendega, selle aea tooest elukombet mööda, õige lahkest ümber käisiwad, selleşt annab Kelchi Chronika ilma tahtmata, õige selget tunnistust.

Aastal 1495 oli wägew ja tark Wolter von Plettenberg Liiwimaa walitsejaks, Heermeistriks saanud. Tema lepitas linnad ja maa ja kõik seespidised erakonnad ükssteisega, sai wõitu Wenelaste üle, ja tegi nendega aastal 1503 rahu, wiiskümmend aasta peale. Nüüd hakkas waewatud maa nagu minestusest